

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 8 november 2012

MEDITATIE

Is het geschied?

Is het geschied? Bent u bekeerd geworden? Hebt u op uw knieën gelegen, door schuldbesef getroffen en verslagen, en uitgeroepen: "O God, ik heb gezondigd! Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw heilig oog"? Bent u wel eens in uw ongeluk uit de kerk gekomen als de meest ellendige, de meest onbekeerde man of vrouw? Hebt u het uitgeschreeuwd voor de Heere: "Ik ben Uw gramschap dubbel waardig"? Is het geschied?

Is het geschied dat u als zondaar, als schuldenaar, onder God gebogen hebt? Dat u, onder het vonnis van Gods heilig recht, de Heere geen onrecht hebt toegeschreven, maar hebt gezegd: "Heere, nu is alles goed wat U doet"? Kon God geen kwaad meer in uw leven doen? Hebt u God moeten billijken in Zijn straffen en moeten toevallen in

En Hij sprak tot mij:
Het is geschied.

Openbaring 21: 6a

Zijn oordelen? Hebt u gezegd: "Lieve Heere, zou U me willen bekeren, met behoud van Uw deugden, Gij, Die toch de heilige en rechtvaardige God zijt? O God, ik weet het niet, ik kan het niet oplossen, ik kan me er niet brengen, ik ben de meest ongelukkigste, de meest ellendige op deze aarde." Is het geschied? Is het geschied in het aanvaarden van uw schuld, in het ondergaan van uw vonnis, in het sterven door de wet aan de zonde en aan de wereld, dat het God behaagd heeft Zijn Zoon u bekend te maken? Heeft de Heere in het Evangelie die weg ontsloten tot de zaligheid? Is de Heere u verschenen en heeft Hij gezegd: "Ziet, hier ben Ik, Ik ben uw heil alleen"?

Is het geschied, dat de Heere in het midden van uw zonde, in uw berouw, in uw verdriet, in uw leedwezen, omdat u God vertoornd hebt, tot u gezegd heeft: "Mijn zoon, mijn dochter, uw zonden zijn u vergeven; ga heen in vrede, uw geloof heeft u behouden"? Is het geschied dat u in de becommerring de toevlucht hebt mogen nemen tot die lieve Borg en Zaligmaker en hebt u in Hem dat houvast verkregen dat Hij toch is de Weg, de Waarheid en het Leven? Is het geschied dat u mocht komen aan Zijn tafel om te proeven en te smaken Zijner goedertierenheden? Is het geschied dat de Heere de vragen van uw leven opgelost heeft en de raadsgaven van uw ziel verklaard heeft? Is het geschied dat het Woord voor u openging en uw hart zich ontsloot, dat

u gegeten en gedronken hebt? Is het geschied dat u mocht uitroepen: "Hartelijk zal ik U liefhebben, o HEERE, mijner Sterkte"? Is het geschied dat u in de oefeningen van het geloof bent gekomen tot de vastigheid en tot de zekerheid, waarom u mocht zeggen: "Wie zal mij kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in de Heere Jezus Christus"? Heeft de Heere u bevestigd door de Heilige Geest in uw staat en in uw aandeel in Christus, zodat u mocht zeggen: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus, onze Heere"? Is het geschied? Zijn er ogenblikken geweest dat u heimwee had en het hebt uitgeroepen: "O Heer, wanneer komt die dag, dat ik toch bij U zal wezen en zien Uw aanschijn geprezen?" Is het geschied dat u opgetrokken bent geweest en boven het stof hebt verkeerd en mocht uitroepen: "Weg wereld, weg schatten, gij kunt niet bevatten, hoe rijk ik wel ben! Al heb ik dan alles verloren, ik heb Jezus verkoren, Wiens eigendom ik ben"? Is het geschied?

Of... is er helemaal niets geschied? Is er niets gebeurd, helemaal niets? O, onderzoek u dan toch nauw voor het aangezicht des Heeren. Bent u nog steeds dezelfde gebleven? Of is er alleen maar een verachtering ontstaan in het leven der genade? Bent u alleen maar verder van God gekomen? Is er geen zicht op die Borg Immanuël? Is er geen verzoening door voldoening verkregen door de prediking van het Evangelie, of onder de bediening van de sacramenten, in de oefening van het geloof. O, roept dan toch: "O God, is er dan bij mij een schadelijke weg, leid mij op de eeuwige weg." Hoedanig is uw leven? U hebt toch niet alleen voor uzelf geleefd? Er is ook in geestelijk opzicht zoveel egoïsme, zoveel denken aan onszelf. We kunnen de Heere zo gemakkelijk aan Zijn plaats laten. "Waar liefde woont, gebiedt de HEER" Zijn zegen, daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen en 't leven tot in eeuwigheid".

Arnemuiden,

ds. J.J. Tanis

Inhoud

- 1 Is het geschied?
- 2 Een regeerakkoord
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 130 (44)
- 4 Enkele gedachten rondom de prediking (6)
- 5 Even maar...
- 6 Tussen goed en kwaad
- 7 Sabbat of zondag? (4)
- 8 Gemeenten overzee (5)
- 9 'Ik wil mijn psalmboekje voor geen duizend werelden missen...'
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

91e jaargang

Nr. 6

Een regeerakkoord

‘Zondag werd duidelijk...’

Er wordt in Den Haag volop gewerkt aan een nieuw kabinet. Dit kabinet zal worden gevormd door een liberale (VVD) en een socialistische partij (PvdA). Het wordt dus de derde paarse regering. Het is een combinatie zonder christelijke partijen. Hoe zal dat gaan?

De toekomst is voor mensen onbekend. De Heere regeert en de toekomst ligt in Zijn hand. Dat geeft rust te midden van alle omstandigheden. Ook gaat de Heere door met Zijn werk in deze wereld. De kerk des Heeren wordt gebouwd. Dat is zeker. Toch neemt dat onze verantwoordelijkheid niet weg. Het is zeker opmerkelijk dat er een regering komt zonder enige christelijke inbreng.

De eerste tekenen bedriegen niet. Op de nieuwssite van BNR-nieuwsradio was te lezen dat er ‘een nieuwe wind’ waait in Den Haag. Er komt dus een nieuw en ander beleid. Heel concreet betekent dit dat het beleid over koopzondagen waarschijnlijk binnenkort, als ook de Eerste Kamer ermee akkoord is, naar gemeenten wordt overgeheveld. En dat zal in het algemeen ruim baan betekenen voor winkelen op zondag. Wellicht, voorlopig, een enkel dorp op de Veluwe uitgezonderd, maar ook hier zal de druk van het grootwinkelbedrijf barrières ongetwijfeld gaan slechten.

Een ander sprekend element was de nieuwsgaring van het ANP. ‘Zondag werd duidelijk...’, zo konden we lezen in de kranten. Het regeerakkoord werd op de dag des Heeren beklonken en de dag erna openbaar gemaakt. De eerste indrukken die bij het lezen van het akkoord naar voren komen is een zwaar accent op financieel-economische zaken. Daarnaast wordt er ook ruim baan gemaakt voor een seculiere moraal. Zo wordt, om maar iets te noemen, de enkele feit-constructie uit de algemene wet gelijke behandeling

geschrapt. Die bepaling gaf ‘eigen scholen’ de mogelijkheid om mensen die in zonde leven te weren. Dat kan dus in de toekomst niet meer. Iemand die goed Engels kan geven, ook al woont hij ongehuwd samen, mag om dat laatste feit niet geweerd worden. Ontslaan mag al helemaal niet meer. Dat worden de regels in dit land voor de toekomst.

Het recente akkoord zal zeker krachtig bijdragen aan de verdere secularisatie in ons land. Nederland is een land zonder God, de Bijbel en de kerk. Voor de meeste mensen in dit land hebben die dingen geen betekenis meer. Dat gaat zich ook vertalen in beleid. Zelfbeschikking, een term die letterlijk in het akkoord gebruikt wordt, zal een belangrijk en leidend beginsel zijn. Ook wordt in dat licht de discussie over bijvoorbeeld euthanasie geplaatst. Wet- en regelgeving zullen zo nodig aangepast worden. Daar zit de gedachte

achter naar zaken als de pil van Drion, waarbij mensen zelf kunnen beslissen hoe en wanneer ze hun leven willen beëindigen. Kortom, er staat de komende jaren het nodige te gebeuren, ook op inhoudelijk terrein.

Hoe alles concreet zal uitpakken moeten we afwachten. Gezinnen, scholen en kerken zullen het zeker moeilijker krijgen.

Hoe alles concreet zal uitpakken moeten we afwachten. Gezinnen, scholen en kerken zullen het zeker moeilijker krijgen. Hoewel we natuurlijk altijd voorzichtig moeten zijn. We leven in een vrij land waar we in vrijheid naar de kerk mogen gaan en de Bijbel mogen lezen. We leven niet in een dictatuur en we hebben een redelijke welvarend leven. Toch zal er de komende tijd veel gaan veranderen. Alleen al het feit dat ‘weigerambtenaren’ niet meer mogen, wijst op uitsluiting van orthodoxe christenen in het publieke domein. Ook de SGP heeft hier op dit moment, rond de vrouw op de lijst, heel concreet mee te maken. Bepaalde voorrechten komen nadrukkelijk ter discussie.

Fractievoorzitters Diederik Samsom (PvdA) en Mark Rutte (VVD) presenteren het regeerakkoord, dat de titel ‘bruggen slaan’ heeft gekregen.

Hoe we daarop moeten reageren zal nog best de nodige doordenking vragen. Het is nu al, om maar eens iets te noemen, voor de kerkelijke gemeente van Utrecht best lastig om kerk te houden als het een koopzondag betreft. Dan lijkt er voor de kerk niet echt een plek. Dergelijke vragen zullen in de toekomst toenemen.

Het wordt moeilijker. Bijvoorbeeld ook voor onze scholen en instellingen. Laten we daarbij wel oppassen voor een grote mond. We kunnen deze stroom echt niet keren. De christenheid is daarvoor te klein geworden in Nederland. Laten we ook oppassen voor slachtoffergedrag. Dan gaan we zielig doen omdat we bepaalde voorrechten moeten inleveren. Ook dat is geen goede weg. Laten we ook oppassen voor allerlei discussies die ons afvoeren van de kernvragen waar het in de huidige tijd om gaat.

Maar laten we ons gewoon bezinnen en vanuit de Bijbel goede antwoorden geven op de vragen die onze huidige tijd stelt.

Het is zo jammer dat er vaak veel energie wordt gestoken in dingen die misschien wel aandacht vragen maar toch niet echt wezenlijk van belang zijn. Maar laten we ons gewoon bezinnen en vanuit de Bijbel goede antwoorden geven op de vragen die onze huidige tijd stelt.

Laten we voor alles de binnenkamer opzoeken. Het voortdurende gebed is toch de beste dienst die de kerk en Gods kinderen aan ons land en volk kunnen bewijzen. Ook vandaag is God de levende God. Hij is de grote Hoorder van het gebed. Vooral op zondag mogen we daarvan horen en getuigen. Vooral de kerk is daar, als gemeenschap van belijders van Christus, toe geroepen. Ook in de 21e eeuw. Tot roem van Zijn Naam. En tot heil van ons volk. Tegen de revolutie het Evangelie.

EEN PSALM, EEN LIED

44

Psalm 130

'Ik verwacht den HEERE'.

Psalm 130:5

Iedere kerkdienst wordt begonnen met de woorden: 'Onze hulp is in de Naam des HEEREN'. Dat is ook de inhoud van de verwachting van deze dichter. Psalm 130 is een van de zeven boetspsalmen. Het is een lied uit de diepte. Dat wil niet zeggen dat het alleen gaat over de ellende. We vinden er duidelijk de drie stukken in terug: ellende, verlossing en dankbaarheid. Luther noemde dit daarom een Paulinische psalm.

Het oorspronkelijke woord voor 'diepte' ziet op donkere dalen, diepe kuilen. De oorzaak ligt in zijn ongerechtigheden. De dichter beseft dat Hij voor de HEERE niet kan bestaan. De HEERE is rechtvaardig. Dat zullen we allen moeten leren. Ieders leven kent zijn diepten. Maar voor Gods kinderen zijn de diepste diepten hun ongerechtigheden.

Het woord 'wachten' wordt hier vertaald met 'verwachten'. Zijn wachten is een uitziend wachten. In het geestelijke leven is het wachten een geloofswerkzaamheid. Wat verwacht de dichter? Beter gezegd: Wie verwacht de dichter? Ten diepste gaat het hem om de HEERE Zelf. Meer heeft deze dichter niet nodig. Hij weet: als de HEERE komt, brengt Hij ook alles mee. Wie de HEERE tot zijn deel heeft, heeft alles. Waarom verwacht de dichter de HEERE? Hij verlangt naar vergeving. Hij weet dat bij de HEERE vergeving is. Maar er is een verschil tussen weten en weten. De dichter ziet uit naar de toepassing.

Hoe verwacht de dichter? Zijn ziel verwacht. We kunnen de HEERE verwachten met ons verstand. We weten immers met ons verstand dat we zonder de HEERE niet gelukkig kunnen zijn. We kunnen de HEERE verwachten met onze lippen. Er kan echter een groot verschil zijn tussen de lippen en ons hart. We kunnen de HEERE verwachten voor de vorm. Dan doen we het alleen in het openbaar, en niet van harte. Maar de dichter verwacht de HEERE met zijn ziel. Zijn nood is een zielennoed. Zijn verwachting is een levende verwachting. Hij vergelijkt het bij het wachten van de wachters, die angstige uren doormaken als zij in de duisternis de vijand niet kunnen zien.

De dichter heeft een goede bron voor Zijn verwachting. Hij hoopt op Gods Woord. In Gods Woord zijn vele toezeggingen. Mogen we dat allemaal verwachten? Er staan in Gods Woord ook vele oordelen. Blijkbaar heeft de HEERE tot de dichter gesproken. Het is als met de dichter van Psalm 119: 'Gedenk aan 't woord gesproken tot uw knecht, waarop Gij mij verwachting hebt gegeven'.

Bovendien pleit de dichter niet als een rechthebbend mens. Hij pleit als een boeteling. Hij zal niet beschaamd worden, want 'die de HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen'.

Nunspeet, ds. A. Schot

Enkele gedachten rondom de prediking

De boodschap van schuld en genade

Lieflijke woorden worden zonder nadere onderscheiding uitgesproken en aan het hart gelegd. Soms als het ware opgedrongen. Misschien wel op de wijze van: 'Ook u of jij mag erop vertrouwen. Jij bent ermee bezig? U bent toch arm? Als jij de wet hoort, dan weet je toch dat je gezondigd hebt? Nu, dan mag je geloven dat dit ook tot u, tot jou gezegd wordt'. Het komt dichtbij; is het niet te menselijk?

Ook is er wel een benadering die heel sterk met de Heere Jezus komt. 'Hij wordt je aangeboden. Hij nodigt je. Hij meent het echt als Hij ons roept. En ongelof is de ergste zonde'.

Over zonde en schuld wordt niet gezwezen. Daarbij wordt er vooral op gewezen wat een grote schuld het is Hem af te wijzen. Soms wordt de prediking van schuld en zonde juist vooral in het licht van het kruis geplaatst. Bij het kruis leer je je zonden kennen.

Niet te menselijk

Hoe moeten we tegenover zulke benaderingen staan? Is het niet aansprekend, pastoraal, bewogen? Jij durft niet alles zonder meer af te wijzen. U kunt niet zeggen dat het allemaal tegen Gods Woord ingaat. En zeker: de nodiging des heils is ernstig en welmenend. En het allernoodzakelijkste zoeken moeten we benadrukken.

Toch moeten we bij deze manier van benaderen wezenlijk kanttekeningen plaatsen. We zagen daar al een en ander van in het licht van de Bergrede; van het hele optreden van de Heere Jezus; van de totale boodschap van Gods Woord.

Het is naar Gods Woord (en daarom ook van onze catechismus) dat de wet een wezenlijke plaats moet hebben in de prediking. Daarover ging het al in het derde artikel van deze serie. Juist ook in relatie tot Christus.

Er is het grote gevaar geestelijke zaken 'zo dicht bij de mens' te benaderen. Inderdaad is het moeilijk precies te zeggen waarin sommige uitingen onjuist zijn. We hoeven ook niet alles te ontrafelen. Beter is de getrouwe Schriftuurlijke lijn te zoeken. En deze te volgen. Die lijn is niet menselijk, maar helder

en krachtig. Deze gaat van de Heere uit. Want Bijbels uitgangspunt is dat de prediking en het heil opkomen vanuit Gods welbehagen.

God zal aan Zijn eer komen. Daartoe volvoert Hij Zijn raad juist ook in het zaligen van de door Hem verkoren zondaren. Daartoe zond Hij Zijn teer beminde Zoon. Deze werd mens en droeg de straf. Hij voldeed aan het recht van God. Hij is opgestaan en zo gaat door Zijn hand het welbehagen gelukkig en voorspoedig voort. Het Woord wordt gepredikt; de Heilige Geest werkt de toepassing. En welke plaats neemt de mens dan in? Ezechiël moest prediken tot dorre doodsbeenderen. En er kwam leven. Onder de prediking door de Geest. Het is geheel al Gods werk.

Radicaliteit van genade

Waar de Heere werkt, gebeuren wonderen. Daar worden vijanden met God verzoend. Sommige van die vijanden leven briesend en spottend. Anderen zijn trouw kerkelijk meelevend en heel belangstellend. Op zich is dat een groot verschil. Zelfs mogen we wel zeggen dat de Heere gewoonlijk vooral onder de laatste groep wil werken. Maar als de Heere hen wederbaart, krijgen ze met God te doen. Dan leren ze allen zichzelf kennen als een goddeloze en vijand, als een schuldige en strafwaardige. Dan worden de onmogelijkheden werkelijkheid. Dan krijgen we te doen met een aanklagend geweten: tegen al de geboden Gods zwaar gezondigd; nog steeds tot alle boosheid geneigd. Voor zulken wordt het werkelijkheid dat ze voor Gods rechterstoel moeten verschijnen. Dan moet God hen rechtvaardig straffen. Daar leren ze hartelijk onder buigen. Maar nu het wonder. Zulke zondaren worden gerechtvaardigd om niet. Op grond van het bloed van Christus. Vanuit Gods eeuwige genade.

Deze scherpste en ruimte moeten we in onze prediking niet overslaan en in ons persoonlijk leven niet uit het oog verliezen. Kunnen al Gods kinderen dan altijd zo verzekerd spreken over hun persoonlijke rechtvaardigmaking? Op dat punt is er in het leven van velen van Gods kinderen vaak veel strijd en aanvechting. Deze werkelijkheid moeten

Kansel Gereformeerde Gemeente Sliedrecht

we ook niet verbloemen of wegedeneren.

Ook zijn Gods wegen onderscheiden. De een leert soms iets van tevoren wat de ander achteraf leert. Maar waar in mindere of meerdere mate deze geloofszaken geleerd mogen worden, daar zal dat toch liefde wekken voor deze boodschap. Gebrek aan zekerheid lossen we niet op door sterk te benadrukken dat het eigenlijk normaal is dat Gods kinderen in de zekerheid van het geloof staan.

Nood en hapering in het geloofsleven kunnen we niet weghalen door een weg op te gaan van 'gemakkelijke' of 'beredeneerde' zekerheid. Dat is geen oplossing. We moeten er niet ómheen, maar er dóórheen. Dat is de weg der genade Gods voor schuldigen. En die is zo heilzaam! Maar als er dan veel onzekerheid blijft? Laten we bedenken dat dit niet nieuw is en alleen van onze tijd. Ook verschillende nadere reformatoren merken dit op. En Luther en Calvijn - hoewel dit op een wat ander vlak ligt - hielden er veel minder voor ware gelovigen dan voor het oog leek. Die nuchterheid en schuchterheid zijn niet nieuw. Die moeten we ook niet kwijtrafen of weg-theologiseren.

Het gebed om de doorwerking van Gods Geest moge veel en meer opstijgen. Ook om nader onderwijs in de zaken van schuld en vergeving. De Geest der uitbranding en de Geest Die innerlijk getuigenis geeft omtrent het deel hebben aan de genade Gods.

En laten we steeds bedenken: alles is uit de Heere, vanaf het prille begin. En dat niet naar onze maat of gedachten, maar naar Zijn vrijmacht. Ook wat betreft geloofsoefeningen en geloofszekerheid.

(wordt vervolgd)

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

Een stem uit het verleden

En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart.
Jeremia 29:13

Nadat de Heere onze ziel levend gemaakt heeft, gaan wij, om zo te zeggen, dikwijls enige tijd sukkelend voort en wij weten niet dat er een Jezus is. Wij denken dat de weg ten leven bestaat in het houden van Gods geboden, het gehoorzamen van de wet, het reinigen van onszelf van onze zonde, het veranderen van ons leven en het aankweken van algemene heiligheid in gedachten, woorden en werken. En zo sukkelen wij al struikelend voort in het donker en al die tijd komen wij geen enkele stap vooruit.

Maar als de Heere toelaat dat wij onszelf vermoeien om de deur te vinden en ons al dieper en dieper in de kuil van schuld en verderf laat zinken, omdat wij voelen dat al onze pogingen om eruit te komen ons alleen maar dieper en dieper hebben laten wegzakken en als de Geest van God ons verstand opent en in de ziel enige geestelijke ontdekking van Jezus schenkt en ons zo bekendmaakt dat er een Zaligmaker is, een Middelaar, een weg om te ontkomen, dan is dat het grote keerpunt in ons leven: de

eerste opening van de deur der hoop in het dal van Achor.

En als de ziel eenmaal heeft gezien dat er een Jezus is en eenmaal een zekere mate van de kracht van Zijn opstanding heeft gevoeld, gaat zij nergens anders meer heen om vergeving, rechtvaardigmaking en verlossing te zoeken. Als de Geest van God met kracht in zijn geweten begint te verklaren dat er een Jezus is, dat Hij de enige Middelaar is, dat de Zoon van God naar de aarde gekomen is en een heilige menselijke natuur heeft aangenomen in vereniging met Zijn Goddelijke natuur en nu aan de rechterhand van de Vader zit, is dat het eerste morgenrood, de eerste dageraad van de hoop. Op die heldere plek vestigt de ziel die schipbreuk geleden heeft, haar verlangende ogen totdat de Zon der gerechtigheid erover opgaat met genezing onder Zijn vleugelen.

Het is een grote stap in de bevinding van een mens om zich geheel en uitsluitend tot de Heere te keren en om alle gerechtigheid van het schepsel, alle vormen en vormelijkheid als een weg tot de zaligheid te verwerpen. Het is een grote genade om zich ervan af te keren, zoals de schipbreukeling zich afkeert van zijn zinkend schip en uitziet naar de opgaande zon om hem een weg te wijzen om te ontkomen en hem zo een straal van hoop te verschaffen.

Uit 'Korenaren uit de volle oogst' onder 22 oktober J. C. Philpot

Even maar...

Uit de voorrede

Wat heeft de Heere toch gewaakt over de kerk in ons vaderland. In de onrust van de tachtigjarige oorlog (1568-1648). In de nood van de kerk door de brede, dreigende vervreemding van de leer van vrije genade. Dan klinkt in de Dordtse Leeregels het getuigenis van de strijdende kerk in ons land. In ootmoed buigt ze onder Gods rechtvaardig oordeel over kerk en vaderland. Het is dan nog maar een eeuw na de reformatie. Na 1517 was het licht zo helder gaan schijnen. In 1618 blijkt het al zo verdonkerd te zijn. Wat gaat afglijden toch gemakkelijk en snel! De 'gelovende' mens dringt zich vóór de verkiezende God. De werkzame kerkmens beoordeelt de soevereine Ontfermer. In de uitvoerige *Voorrede*, die de GBS gelukkig weer heeft afgedrukt in haar Bijbeluitgaven, wordt de schuld geëigend en belijdt de synode van Dordrecht dan ook dat men 'het verbergen van Gods aangezicht verdient' heeft. Het enige dat overblijft is Gods genadige toewending in Immanuël. Zijn toorn en gramschap is verdiend en toch heeft Hij de kerk niet weggestormd. Het scheen hopeloos, zo lezen we, maar toch: ... de Heere regeert! Hij

hoort het zuchten van Zijn volk. Dit zuchten uit de diepten om genade blijft over. U moet deze Voorrede eens aandachtig lezen. Die begint met: 'Onder de zeer vele vertroosting die onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus aan Zijn strijdende Kerk in deze ellendige pelgrimage gegeven heeft wordt deze met recht onder de voornaamste geacht, die Hij haar heeft nagelaten, als Hij tot Zijn Vader in het hemelse heiligdom zou ingaan, zeggende: *Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld*. De waarheid van deze vriendelijke belofte is blijkbaar in de Kerk van alle tijden.'

Genade was geen doorleefde genade meer. Genade dreigde goedkoop en beredeneerd te worden. Genade dreigde slechts een etiket te worden, dat je er achteraf opplakt. Maar genade wordt vanaf het prilste begin in de levendmaking doorleefd als vrije gunst, die God niet verplicht is te geven. Pure genade dus. Iets waarin de Heere Zichzelf verheerlijkt in de Zoon van Zijn welbehagen. Iets waartegenover werkelijk alléén maar zonde en schuld staan. Om déze leer van vrije genade gaat het de kerk der eeuwen in beleven en belijden. 'Doch gepre-

zen zij in der eeuwigheid de Heere, Dewelke nadat Hij Zijn aangezicht een ogenblik tijds van ons - die op menigerlei wijze Zijn toorn en gramschap hadden verwekt - verborgen had, voor de ganse wereld heeft bewezen, dat Hij Zijn verbond niet vergeet en het zuchten der Zijnen niet veracht. Want als nauwelijks enige hoop van herstel naar menselijk oordeel scheen voorhanden te zijn...' Zou het nageslacht zich nog innerlijk en wezenlijk met deze 'geloofsbeleving' verbonden weten? Deze geestelijke erfenis kennen? Kennen met het hoofd? Vooral ook doorleven met het hart? Zingen we het loflied op Gods vrije genade nog van harte mee? Of laten we het in onkunde liggen onder het stof? Of hebben we zo onze eigen vragen en accenten? Om ongemerkt dichtbij de remonstranten te komen dan we ons bewust zijn? Want wie staat in het middelpunt van denken en gevoelen? God of de mens? Het eerste is Bijbels en dus gereformeerd. Het tweede is remonstrants. Gaat het om Gods eer of om de eer van een mens? Er staat in de genadeverklonding en genadedoorleving meer op het spel dan we denken...

v. A.

Tussen goed en kwaad

Ouders in gesprek over gewetensvorming

Het waren goede dagen thuis. Zaterdagavond ju, gisteren twee fijne preken en een goede zondag thuis. Maar nu is het maandagmorgen. Martin stapt de deur uit. Hij slingert z'n weekendtas over z'n schouder. In z'n tas zit –tussen de deur z'n moeder gewassen kleren– zijn Bijbel. In zijn broekzak z'n Iphone. Thuis is het Wifinetwerk aangesloten op het Kliksafe-filter. Maar in de trein en op de hogeschool niet. Hoe zal hij staande blijven in een wereld die haaks staat op de leefwereld van kerk en gezin?

Misschien herkent u dit voorbeeld. Want het kan net zo goed Henrieke zijn die 's morgens op de fiets stapt naar school. Of Jesse die bij een schilder werkt en elke morgen de deur achter zich dichttrekt. Je bent er dan niet door op het moment dat ze de deur uitgaan, met je kinderen te praten over de gevaren die ze gaan tegenkomen. Daarmee moet al veel eerder worden begonnen.

Stemmetje van binnen

Het geweten van kinderen moet van jongs af aan gevormd worden. Het geweten is een besef van goed en kwaad waarmee we ons doen en laten beoordelen. Het is dat 'stemmetje van binnen'; een (stille) getuige van wat we doen of deden. Het helpt om keuzes te maken. Het woord *geweten* betekent immers: samen weten. Zoals gebroeders samen broers en gezusters samen zussen. Er zijn er dus twee die het weten: ikzelf en... de Heere, als het goed is. Zijn Woord maakt ons Zijn wil bekend.

Om goede keuzes te maken, moet het geweten van ons en onze kinderen daarom gevormd zijn door het Woord van God. Als het goed is, proberen we dat als ouders steeds in de opvoeding een plaats te geven. Ook in de kerk en op school wordt het geweten van onze kinderen gevormd volgens het Woord van God. Hoezeer ons geweten door de zonde ook is aangetast. Leest u hierover DL 3/4, p4 maar. En ook onze opvoeding is met veel gebreken. Dat maakt gewetensvorming zo moeilijk. Of ervaart u dat niet zo?

Toch worden we geroepen onze kinderen op te voeden naar de regel van Gods Woord. En dat in die paar jaar dat onze kinderen aan onze zorgen zijn toevertrouwd! Voor je het weet, slaan ze hun vleugels uit... Voortdurend worden er in de maatschappij keuzes van hen gevraagd die ze niet meer eerst (kunnen) voorleggen aan hun ouders of aan de dominee. Bovendien komen er nieuwe vragen op hen af die om nieuwe antwoorden vragen. Dan komt het erop aan of ze van huis uit bagage hebben meegekregen om bij het licht van het onveranderlijke Woord van God verantwoordelijke keuzes te maken.

Grote verantwoordelijkheid

Wat een verantwoordelijkheid om kinderen hierop voor te bereiden. En dat terwijl wij als ouders ook maar beperkte mensen zijn. Verduisterd in ons verstand, beperkt in onze kennis van God en de Bijbel. Datgene wat onze kinderen te wachten staat, is voor ons totaal verborgen. Zondig en vol gebreken in onszelf. Toch is het duidelijk wat de Heere van ons vraagt. Dat is niet nieuw. Hij gebod de ouders van het volk Israël in Deuteronomium 6 al om voortdurend met hun kinderen te spreken over Zijn geboden, inzettingen en rechten. Opdat ze Hem alleen zouden dienen. Zouden de ouders van het volk Israël het in hun tijd in eigen kracht wel gekund hebben? De Bijbel is een eerlijk boek. We kennen de geschiedenissen. Toen zeide Jozua tot het volk: 'Gij zult den HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God' (Joz. 24:19a). Het is er in al die jaren echt niet beter op geworden. Maar het is misschien wel meer nodig dan ooit.

Onze geseculariseerde netwerksamenleving vraagt ontzettend veel van onze kinderen. Hoe zullen ze staande blijven? Meer dan ooit moeten onze kinderen leren wat waar, wezenlijk en goed is. Zoals ds. A. Schreuder het in het opvoedingsblad "EigenWijs" van de Jeugdbond zegt: 'Wat de Heere zegt, vraagt absolute gehoorzaamheid'.

Maar geven wij als ouders duidelijk door wat de Heere zegt? Dat is een confronterende vraag. We geven veel belangrijke dingen door, veel eigen waarden en normen. Die zijn vaak waardevol. Maar hebben we helder zicht op wat God zegt? Op Zijn Wet en Evangelie? 'Onderzoek de Schriften (...) die zijn het die van Mij getuigen', zegt Jezus in Johannes 5:39. Laten we daar als ouders onze handen maar bij vouwen. Samen met onze kinderen. Biddend om het noodzakelijke werk van de Heilige Geest: levendmakend en verlichtend, getrouw en bekwaam makend. Opdat de opperste Wijsheid Zelf vervulle wat Hij belooft in Jakobus 1:5: 'En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden'.

Over dit uiterst belangrijke thema **gewetensvorming** wil de Jeugdbond graag met u als ouders nadenken tijdens een aantal opvoedingsavonden, DV in november 2012. Zie daarvoor de berichtgeving in De Saambinder en in Daniël. Het recent uitgekomen boek van ds. A. Schreuder over gewetensvorming, "Naar eer en geweten", is uitgangspunt voor deze avonden en is ook te koop.

Woerden,

L.A. Kroon

NB. In oktober 2012 is als bijlage bij Daniël het opvoedingsmagazine 'EigenWijs' verschenen over het thema 'Gewetensvorming'. Dit magazine is nog bij de Jeugdbond verkrijgbaar.

Sabbat of zondag?

In dit slotartikel bespreken we de gang van de kerk in de eerste eeuw aan de hand van verschillende Schriftplaatsen. De leiding van de Heilige Geest is duidelijk merkbaar in de gang van de kerk van sabbat naar zondag, de eerste dag van de week.

De Kerk stond in het begin van het Nieuwe Testament nog 'in de kinderschoenen'. Daarom wordt de joodse sabbat ook niet ineens, maar geleidelijk aan verdrongen door de christelijke zondag. Voor het eerst komt dat openbaar bij de heiden-christenen, totdat na de eerste eeuw de zevende dag door de christenen definitief vervangen is door de eerste dag van de week. Maar ook reeds in het begin worden de contouren van de onderhouding van de opstandingsdag van Christus zichtbaar. De discipelen van de Heere Jezus hadden de gewoonte om op de eerste dag van de week samen te komen. Offergaven voor de armen onder Gods volk moesten op de eerste dag van de week verzameld worden (1 Kor. 16:1-4), omdat de kerk op die dag regelmatig samenkwam om onderwijs te ontvangen, contact met elkaar te hebben, te bidden en het Heilig Avondmaal te vieren. Paulus preekt op de laatste dag van zijn verblijf in Troas op de eerste dag van de week en wel zo lang dat de slapende Eutychus uit het raam viel (Hand. 20). Johannes kreeg de opdracht van de Heere om brieven te schrijven aan de zeven gemeenten op de dag des Heeren (Openb. 1:10).

Anderen - zoals ds. R. van Kooten -

hebben aangetoond dat het daar niet in de eerste plaats gaat om de oordeelsdag, maar om de opstandingsdag van Christus.

In het boek "The Christian Sunday" wijst Beckwith er op dat de discipelen de dag vóór de opstanding van Christus rusten op de joodse sabbat, maar dat daarna over de onderhouding van de zevende dag niet eenmaal meer wordt gesproken, behalve in Romeinen 14:5 als een aanvaardbare optie voor joodse christenen, of als een onaanvaardbaar voorschrift dat judaïstische ketters willen opleggen (Gal. 4:9-11; Kol. 2:16), of in passages waarin Paulus met de joden in de synagoge op de sabbat discussieert. Dat geeft Paulus een prachtige gelegenheid om te evangeliseren.

Bij de opvatting van Beckwith teken ik nog aan dat naar mijn oordeel Paulus in Romeinen 14:4 schrijft over een bijgelovig gebruiken van de joodse sabbat, waaraan men in tegenstelling tot andere dagen een heilig karakter toeschreef.

De Heilige Geest

Zo is de christelijke kerk onder de voortgaande verlichting van de Heilige Geest in gehoorzaamheid aan de Schriftplaatsen in het Nieuwe Testament overgegaan tot de viering van de zondag als de dag des Heeren.

De kerkvader Augustinus meent dat de viering van de dag des Heeren als de sabbat uit de geheimen van Christus' leven en uit vele andere Schriftuurlijke gegevens te motiveren is, en dus

rechtstreeks op de Schrift berust. De ethicus dr. W. Geesink is van oordeel dat zonder dat er sprake is van een uitdrukkelijk gebod, valt te constateren dat de zondag de dag des Heeren is geworden. Menselijk gesproken, zegt hij, is de zondagsviering spontaan opgekomen uit het vreugdegevoel van de christenen over de opstanding van de Heere Jezus, zonder dat er sprake is van een kerkelijke instelling.

Zien we daarentegen op Gods besturende hand, dan mogen we van harte geloven dat de omzetting van de zevende dag in de eerste dag van de week als rustdag, onder de leiding van de Heilige Geest heeft plaatsgehad, zonder dat de kerk zich daarvan aanvankelijk bewust is geweest. Bij die leiding van de Heilige Geest zijn het feit van Jezus' opstanding op de eerste dag van de week, Zijn tweede verschijning eveneens op de eerste dag van de week (Joh. 20: 1 en 19) en een aantal menselijke factoren de middelen geweest, aldus Geesink.

Zij die ijveren voor de sabbat als de rustdag, hebben veelal ook afwijkende opvattingen over het verbond en de doop. Het gevaar is groot dat we ons dan gaan begeven in chiliastisch vaarwater met ook ongefundeerde opvattingen over de toekomst van Israël.

De roep om terug te keren tot de joodse sabbat is overigens niet nieuw. In verschillende geschriften van de apostolische vaders (de Didachè, brieven van Ignatius van Antiochië en Justinus Martyr) blijkt dat zij niet alleen ijverden voor de zondag als de dag des Heeren, maar ook de Judaïsten bestreden, die ijverden om terug te keren naar de sabbat.

Ook zij zagen dat men zich daarmee beroofde van de zegen en de vreugde van de rustdag. Want wat heeft de Heere al niet een zegen willen geven onder de prediking van Zijn Woord op de dag waarop we gedenken dat de dood is verslonden tot overwinning. We geven heel wat prijs als we de dag des Heeren prijsgeven. En al zouden we liever spreken van Gods dag of van de dag des Heeren, dan van de zondag vanwege het heidense element dat daarin doorklinkt, toch zal de Zon der gerechtigheid Zich openbaren in de harten van zondaren zolang de zon er zal zijn. Laten we daarom Zijn dag onderhouden, omdat Christus op die dag is opgestaan uit de doden en leeft tot in alle eeuwigheid.

(slot)

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Joodse mannen op de sabbat bij een synagoge in de 18de eeuw.

‘Wij misgunnen hem de rust niet’

In de serie Gemeenten Overzee ‘bezoeken’ we –in volgorde van leeftijd– de vijf oudste gemeenten in de Verenigde Staten. Vandaag, tot slot: Kalamazoo in Michigan (1889).

‘Hendrik’, zei ds. H.H. Dieperink Lan-gereis tegen zijn zoon, ‘ik denk dat ik het niet lang meer maken zal. Ik kan goed merken dat ik zwakker word’. Nog geen half jaar later overleed hij. Een week na de begrafenis stapte zijn gemeente in Kalamazoo uit de Gereformeerde Kerken. Daar voelde ze zich al langer niet thuis, maar uit respect voor haar predikant was ze de achterliggende jaren in het kerkverband gebleven.

Het was inmiddels 1903. De gemeente was nog geen veertien jaar oud toen ze tot deze ingrijpende stap besloot, maar gezien de ontstaansgeschiedenis was de gang van zaken niet onbegrijpelijk: de gemeente was in 1889 juist gevormd door mensen die het in de bestaande kerken niet konden vinden. Onder leiding van de eerste predikant, ds. K. Kreulen, had ze zich alsnog bij de Gereformeerde Kerken aangesloten, maar dat bleek geen gelukkige keuze. De gemeente had zich ‘nimmer homogeen gevoeld met de overige delen der Kerkengroep’, stelde de gereformeerde geschiedschrijver dr. H. Beets vast. Bijna zes jaar stond Kalamazoo op zichzelf. In 1909 sloot ze zich aan bij de Netherlands Reformed Congregations, onze Noord-Amerikaanse zustergemeenten.

Strijdende en triomferende kerk

Tijdens de langste vacante periode (1928-1969) werd de gemeente in acht

jaar tijd getroffen door het overlijden van vier ouderlingen: K.C. Kievit in 1948, H. van Tuyl in 1952, M.M. Yzenbaard in 1953 - op de dag dat hij 40 jaar getrouwd was - en L.C. Johnson in 1956. Na het vierde sterfgeval schreef de consulent, ds. W.C. Lamain, in De Saambinder: ‘En nu tenslotte moeten wij nog vermelden het plotselinge overlijden van onze oudste ouderling, Johnson, in Kalamazoo, 71 jaar oud, op dinsdag 2 oktober. De week tevoren had hij mij nog vergezeld op reis door Ontario en was ook nog op de classis geweest die daar was gehouden. Onder de waarheid geboren, maar alles verlaten en vaarwel gezegd, heeft hij een groot deel van zijn leven geofferd aan de god van deze wereld. Met vrouw en kinderen ging hij van avond tot avond naar de bioscoop in Californië, totdat God hem arresteerde. Nog steeds rolden de tranen over zijn wangen wanneer hij sprak van zijn vorige leven, maar hij sprak ook met tederheid over dat wonder van Gods genade, geopenbaard in Christus Jezus. Voor vele jaren was hij ouderling en heeft met liefde de gemeente mogen dienen. Hij heeft geen ziekbed gehad. Hij zat juist een preek te lezen uit The Gospel Standard, en daar onder het lezen nam de Heere hem weg. Ik dacht, toen het bericht kwam: Van de kerk, in de kerk. Hij is verlost; God heeft hem welgedaan. Wij misgunnen hem niet de rust die er overblijft voor het volk van God, maar toch vervult weemoed

het hart, bij het gedenken aan de steunpilaren die God wegneemt’. In de Banner of Truth schreef ds. Lamain over Johnson: ‘Onder het gehoor van wijlen ds. A. van Dijke mocht hij horen de woorden des eeuwigen levens. Ook voor mij was hij een steun in de jaren dat ik hier in Amerika de gemeenten dienen mocht. Zijn leven was veel in het gemis, maar nu mag hij eeuwig omhelzen’.

De eerste zondagmorgen

De gemeente kwam 77 jaar bijeen aan de South Burdick Street. Op 19 oktober 1967 opende ds. Lamain de huidige kerk aan de Pratt Road, een laantje dat niet doet denken dat het drukke stadsleven zo dichtbij is.

De twaalf predikanten die de gemeente ontving, waren allen Nederlander van geboorte. Drie van hen kwamen rechtstreeks uit Nederland naar Kalamazoo. Als slot van deze artikelenserie een herinnering van één van hen, ds. H. Hofman sr., die over zijn komst naar deze gemeente schreef: ‘Op 1 december 1983 kwamen wij in Kalamazoo aan. Er lag toen al sneeuw, en het duurde tot april voor al de sneeuw weg was. De eerste zondag, 4 december, heb ik niet gepreikt. Ds. W.C. Lamain zou het Heilig Avondmaal bedienen in Kalamazoo, en het was mijn begeerte om met de oprechten, onderling verenigd in hun vergadering, de dood des Heeren te gedenken. Maar op die zondagmorgen kon de dienst niet doorgaan. ‘t Was spekglad, zodat de wegen onbegaanbaar waren. De hele gemeente werd telefonisch ervan op de hoogte gebracht dat er geen dienst kon zijn.

Op die zondagmorgen zijn we naar de familie Vergunst gegaan. Langs de kant van de weg konden wij voetje voor voetje lopen. Daar was ook een ouderling met zijn vrouw, die dicht in de buurt woonde. Wij hebben daar toch een aangename morgen gehad. Ik heb een meditatie gehouden over Zach. 9:12: ‘Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebonden die daar hoopt’. ‘t Was goed bij elkaar te zijn, de Heere was in ons midden’.

Het kerkgebouw van Kalamazoo

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

'Ik wil mijn psalmboekje voor geen duizend werelden missen...'

Opnieuw is er door uitgeverij De Banier te Apeldoorn een uitgave van dr. Martin Luther verzorgd. Van de hand van H. C. van Woerden sr. uit Lunteren verschenen recent onder de titel 'Al hing ik ook in een dal' 95 korte meditatieve stukjes van de bekende Duitse hervormer.

De ondertitel luidt: 'troost voor zieken'. Elke stukje beslaat ongeveer een halve bladzijde. Onderaan wordt door de vertaler een Schriftgedeelte uit de Psalmen vermeld en nadrukkelijk een 'tekstvers voor meditatie' aangegeven. Dit vers had grafisch gezien gemakkelijk ook afgedrukt kunnen worden. Maar dat is niet gedaan. Waarschijnlijk met het terechte doel: dat de Bijbel zelf zal opengaan. Om het lezen van de gehele Psalm te stimuleren. Op pagina 11 en 12 leidt de vertaler deze publicatie in. Daaraan ontleen we het volgende: in de late middeleeuwen gebruikte men troostboekjes om zieken in hun lijden en sterven te troosten. Ook in de tijd van de hervorming worden dit soort boekjes in alle lagen van de bevolking nog steeds gelezen. Echter de roomse zuurdesem bleef erin doorwerken. Zelfs bij het naderen van de dood werd de mensen nog niet het verzoenend lijden en sterven van de Middelaar voorgehouden, als de enige grond om getroost te leven en te sterven. Daarom werd aan Luther gevraagd om zelf iets te schrijven. In 1519 - dus twee jaar na het reformatiejaar - verschijnen er preken van Luther over de voorbereiding op de dood. Een jaar later - in 1520 dus - nog veertien ' vertroostingen voor vermoeiden en beladenen'. Nu Reformatorische troostboekjes dus, in de volle zin van het woord. Dat troosten door Luther niet zoetig en zalvend gebeurt wordt zonder meer duidelijk. Over zonde en ellende wordt echt niet gezwegen. Net als Johannes de Doper roept Luther op tot boetvaardigheid en wijst hij op het Lam, Dat de zonde der wereld wegneemt. Ook in andere geschriften van Luther komt ziekte en lijden aan de orde. Het waardevolle uit dit geheel zegt de samensteller te hebben vergaderd, doordat de nu uitgegeven 'citaten op zichzelf staan en voor

zichzelf spreken'. Hij hoopt dat deze selectie voor zieken en gezonden dienstig mag zijn. De cursief gedrukte opschriften boven elk stukje zijn niet van Luther. Ze zijn bedoeld 'om zich voor het lezen enigszins te oriënteren'. Omdat je aan Luthers stijl moet wennen. En het blijft natuurlijk een vertaling vanuit het oudere Duits. Omdat er steeds naar de Psalmen verwezen wordt, halen we graag het volgende van Luther over de Psalmen aan: 'Daar ziet u alle heiligen zó in het hart, alsof u in een prachtig bloementuintje mag wandelen'. Elders: 'Daar kunt u Christus ontmoeten in Zijn diepste lijden'. Of: 'In de aanvechtingen van duivel, zonde en dood, wil ik mijn psalmboekje voor geen duizend werelden missen'. Waardering verdient het feit, dat zorgvuldig onder elk stukje de oorspronkelijke vindplaats wordt vermeld. Namelijk de Weimarer Ausgabe, de algemeen gebruikte aanduiding van de wetenschappelijke uitgave van

Luthers complete werken zoals die ook in onze bibliotheek aan de Boezemsingel aanwezig is. U kunt het in de oorspronkelijke bronnen dus zelf nalezen. Voor bladzijde 39 en 72 heb ik dat gedaan. Wilt u Luther 'proeven', dan krijgt u er door deze uitgave echt de smaak van. Echt Luther, recht toe recht aan. Niet om mee te dwepen, maar om stil met onderscheiding te overdenken. Niet alleen als we ziek zijn, maar zeker ook als we (nog) gezond zijn. 'Wie redt zijn ziel van 't graf? Ai, help ons...'

v. A.

N.a.v. Maarten Luther, Al ging ik ook in een dal, troost voor zieken; Den Hertog Houten, samenstelling en vertaling H. C. van Woerden sr. ISBN 978 90 331 2497 6, 107 pagina's, prijs € 9,90

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Leiderdorp: ds. G. Clements te Gouda;
Te Meeuwen in combinatie met Sprang-Capelle: ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Te Randburg (Zuid-Afrika): ds. G. Pater te Oud-Beijerland.

BEDANKT

Voor Drachten:
ds. A. Verschuure te Scherpenzeel;
Voor Kapelle-Biezeling:
ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;
Voor Woerden:
ds. J. van Rijswijk te 's-Gravenzande.

■ SAMENGAAN GEREFORMEERDE GEMEENTEN AMSTERDAM EN ZAANDAM

Na jarenlange samenwerking tussen de Gereformeerde Gemeenten van Amsterdam en Zaandam is besloten tot samen-

gaan van beide gemeenten vanwege het steeds verder teruglopende ledental van de gemeente van Zaandam. De laatste dienst in Zaandam zal op **woensdag 28 november**, aanvang 19.30 uur, en de eerste gezamenlijke dienst op **zondag 2 december** in Amsterdam gehouden worden. In beide diensten zal onze consulent, ds. G. Heijkamp, voorgaan. I.v.m. het geldend parkeerbeheer en de weinige beschikbare parkeerplaatsen in de Langestraat is het voor bezoekers van de dienst op 28 november raadzaam om de auto te parkeren aan de Provinciale weg naast het Volkspark en naar de kerk te lopen langs het park via de Valkstraat.

Kerkenraad Geref. Gemeente Zaandam

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIDDERKERK 15 SEPTEMBER 2012 TE RIDDERKERK

Ds. M. Joosse opent als predikant van de

roepende kerk van Hendrik-Ido-Ambacht de vergadering met het laten zingen van Psalm 25 vers 2, leest Psalm 90:10-17 en gaat voor in gebed. Hij spreekt een openingswoord naar aanleiding van Psalm 90:12.

De volgende gebeurtenissen worden gememoreerd:

- Ds. G.M. de Leeuw heeft het beroep naar Opheusden aangenomen.
- Op 19 september zal herdacht worden, dat de gemeente Goudswaard 75 jaar mag bestaan.
- In een speciale dienst is op 12 september het uitgebreide kerkgebouw in Zwijndrecht in gebruik genomen.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld:

Ds. G.M. de Leeuw, preses; ds. G. Pater en ds. A. Vermeij, assessoren; ouderling N.J. Teerds, scriba; ouderling A. van der Werf; quaestor.

Er is een rapportage van het onderzoek voor ouderenzorg in de Hoekse Waard.

De rapporteur M. van der Elst komt met het verzoek om voor verdere doordenking van de ouderenzorg in de Hoekse Waard een werkgroep in het leven te roepen. Deze zou in eerste instantie kunnen bestaan uit een lid van de diaconie vanuit elke gemeente in de Hoekse Waard. De groep kan verder worden uitgebreid met deskundigen uit de zorg en uit de vastgoedwereld. De vergadering is van oordeel dat het een goede zaak is om ook kleinschalige eigen voorzieningen te ontwikkelen. Het wordt er echter - gelet op het politieke klimaat - niet gemakkelijker op. De vergadering stemt in met het instellen van een werkgroep en hoopt dat op de volgende classisvergadering kan worden gerapporteerd. Er is een verslag van de Commissie classicale evangelisatie Rotterdam.

Dhr. De Vries krijgt gelegenheid het verslag toe te lichten. De werkzaamheden mogen goede voortgang vinden. Om het aantal vrijwilligers op peil te houden is de nodige inspanning vereist. De winkel draait boven verwachting en mag in een behoefte voorzien. Vanuit de vergadering wordt een vraag gesteld over de te lezen preken. Soms moet een woord ter verduidelijking worden aangepast. Dit wordt tot een minimum beperkt. Vanuit de vergadering is veel waardering voor het werk dat gedaan wordt door de commissie, de coördinator en de vele vrijwilligers.

Ds. De Leeuw zal de classis verlaten vanwege het aannemen van het beroep naar de gemeente Opheusden. Ds. Joosse spreekt ds. De Leeuw toe. Hij wenst hem een goede opgang in de gemeente van Opheusden en zegt hem dank voor het werk gedaan in de classis. Ds. De Leeuw vertelt de vergadering hoe de Heere zijn hart overboog naar Opheusden naar aanleiding van Jesaja 6. Hem wordt Psalm

121:3 toegezongen. De afscheidsdienst is bepaald op 28 november en de intrededienst op 5 december 2012.

De consulentenschappen worden als volgt verdeeld:

Alblasserdam, Goudswaard en Puttershoek: ds. A. Vermeij; H.I. Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht: ds. G. Pater; Klaaswaal en Ridderkerk-Slikkerveer: ds. B. van der Heiden; Nieuw-Beijerland en Oud-Beijerland: ds. M. Joosse.

Als roepende kerk wordt aangewezen de gemeente van Klaaswaal. De classis zal vergaderen op 26 januari 2013.

Tot slot verzoekt de preses ouderling Vlot

van de roepende kerk te Hendrik-Ido-Ambacht de vergadering af te sluiten. Na het zingen van Psalm 42 vers 1 en 3 eindigt ouderling Vlot met gebed.

N.J. Teerds, scriba

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2012

Pag. 375, **gemeente WAARDE.**

Scriba is nu: M. Butijn, Kerkweg 29, 4414 AA Waarde, tel. (0113) 503130.

Toevoegen: regeling preekbeurten: L.M. Harthoorn, Dorpszicht 1, 4414 BL Waarde, tel. (0113) 503017, e-mail: l.m.harthoorn@kliksafe.nl.

BERICHTEN

■ ZENDINGSMIDDAG TE RIJSSEN

De zendingscommissie Rijssen organiseert op **zaterdag 17 november** een zendingsmiddag in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente Rijssen-West, Veeneslagen 107, aldaar. Aanvang 14.30 uur.

Algehele leiding: ds. C.A. van Dieren. Ds. C.J. Meeuse hoopt iets te vertellen over de evangelieverkondiging onder de Joden. Het jeugdkoor Jubilate zal enkele liederen zingen. Collecte t.b.v. de deputaatschappen Zending, Evangelisatie en Evangelieverkondiging in Israël. De basisschool-leerlingen hopen de in 2012 ingezamelde gelden en postzegels over te dragen aan afgevaardigden van genoemde deputaatschappen.

■ DISTRICTSAVOND TE RIDDERKERK

Op **zaterdag 17 november** wordt er een districtsavond gehouden voor de +12 en +14 verenigingen uit de regio Zuid-West. Ds. J. van Rijswijk zal spreken over het thema: *Hoopvol in een lege wereld!* Locatie: Eben Haëzerkerk van de Geref. Gemeente te Ridderkerk-Slikkerveer, Oranjestraat 11. Aanvang: 19:30 uur.

■ JV LEIDERDORP BESTAAT 75 JAAR

Op **zaterdag 17 november** hoopt de jeugdvereniging "Onderzoekt de Schriften" te Leiderdorp stil te staan bij haar 75-jarig jubileum. Het oud-lid de heer ir. M. Houtman zal een inleiding verzorgen. Wij nodigen alle (oud-)leden en oud-leidinggevend van harte uit voor deze avond. Maaltijd om 18.00 uur in "Irene". Hoofdstraat 73, Leiderdorp. Aanvang inhoudelijk gedeelte om 19.30 uur.

Graag **voor 15 november** opgeven als u

van plan bent te komen en aangeven of u ook bij de maaltijd wilt zijn via e-mail jvleiderdorp@hotmail.nl of tel. 071-5238721.

■ TOERUSTINGSCURSUS JEUGD-EVANGELISATIE IN ZWIJNDRECHT

Het is mogelijk om een toerustingscursus voor kinder- en tiener-evangelisatie te volgen. De cursus wordt gegeven door de Landelijke Werkgroep Jeugdevangelisatie. Data: **woensdag 21 november** en **woensdag 28 november**. Aanvang: 19.45 uur.

Locatie: Ds. Abraham Hellenbroekschool, Swanendrift 78, Zwijndrecht. Cursusleider: Anke Konijn-Wiersma. Kosten: € 10,- p.p. Opgave en informatie bij secretaresse IIsabé van der Heiden, tel. 0346-212320, email: lwj@kliksafe.nl

■ VERKOPINGEN

Alblasserdam

Verkoop door de vrouwenvereniging "Martha-Maria" te Alblasserdam op **vrijdag 23 november**, van 15.00-20.00 uur. Locatie: in en om het kerkgebouw Plantageweg 172, aldaar. De opbrengst is t.b.v. zending, evangelisatie en kerkverbouw.

Krabbendijke

Verkoop door de vrouwenvereniging Weest een zegen te Krabbendijke op **woensdag 14 november**, van 14.00-16.30 uur en van 19.00-20.00 uur. Locatie: kerk Geref. Gemeente, J.W. Frisostraat 1, aldaar. Voor de kinderen zijn er verschillende activiteiten. De opbrengst is voor het zendingswerk

■ WINTERFAIR TE RIJSSEN

Winterfair op **vrijdag 16 november** van 16.00-21.00 uur en op **zaterdag 17 november** van 10.00-16.00 uur, rond de zorg-

boerderij De Borkeld te Rijssen, Borkeld 1a. Ook zijn er activiteiten voor jong en oud. Zie voor meer informatie: www.winterfairdeborkeld.nl
De opbrengst is voor de uitbreiding van de dagactiviteiten van de Stichting Zorgboerderij en de Stichting Siloah.

■ ZANGAVONDEN

Genemuiden

Koor- en samenzangavond t.g.v. het 40-jarig jubileum van het jeugdkoor Masora te Genemuiden op **vrijdag 23 november**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente, aldaar, m.m.v. genoemd jeugdkoor, jubileumkoor van oud-leden en de bovenstemgroep uit Genemuiden. Appelwoord door dhr. L. Kroon, Collecte t.b.v. de JBGG.

Nieuw-Beijerland

Psalmzangavond op **zaterdag 17 november**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Nieuw-Beijerland, Middestraat 13. Orgelbespeeling door Pieter Heykoop. Opening, meditatie en sluiting door ds. A. Vermeij. Collecte voor de ZGG.

Hoogeveen

Psalmzangavond op **zaterdag 17 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Beth-Elkerk van de Geref. Gemeente te Hoogeveen, Coevorderstraatweg 50 te Noordscheschut, m.m.v. het gemengd koor Jubilate Deo uit Nunspeet. Meditatie door: dhr. W. Visser uit Nunspeet. Collecte t.b.v. aflossing kerkbouwschuld.

Renswoude

Concert t.g.v. 5 jaar instrumentaal ensemble 'Con Passione' uit Veenendaal op **zaterdag 17 november**, aanvang 19.30 uur, in de Koepelkerk te Renswoude. Opening en sluiting door ouderling G.J. Weerheim van de Geref. Gemeente te Veenendaal.

Rhenen

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 17 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Cunerakerk te Rhenen, Torenstraat 14. M.m.v. jongerenkoor Laudate Deum uit Ridderkerk, organist Bert Roest, jongerenkoor Elad uit Elspeet, organist Wilbert Peeters en enkele instrumentalisten. Spreker: dr. S.D. Post. Collecte t.b.v. de JBGG.

Veenendaal

Mannenzangmiddag (met CD-opname) op **zaterdag 17 november**, aanvang: 14.00 uur, in de Oude Kerk te Veenendaal aan de Markt. Organist: Pieter Heykoop. Leiding: ds. A. Schot. Collecte voor de Hudson Taylor Stichting. Hiervan zal een CD-opname plaatsvinden. Deze middag wordt georganiseerd door de Stichting Een luisterend oor voor het goede doel. Voor meer informatie zie www.selov.nl.

■ STOKOSMOSAVOND TE MIDDELBURG

De Stichting StoKosmos hoopt op **dins-**

dag 13 november een bijeenkomst te beleggen over de Nadere Reformatie ds. Abraham van de Velde (1614-1677. Locatie Nieuwe Kerk (onder de Lange Jan) te Middeburg. Aanvang: 19.30 uur. Inleider: prof. dr. W.J. op 't Hof over het thema: "De wonderen des Allerhoogsten". Muzikale verzorging door het kamerkoor Chantez à Dieu. Openingslezing door de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat, mr. R.J. van der Kluit.

Tevens wordt het boek Nooit Uitgereformeerd gepresenteerd, dat acht lezingen bevat over de Nadere Reformatie in Zeeland, die gehouden zijn op door deze stichting belegde bijeenkomsten.

■ CUBA ZWAAR GETROFFEN

De zware orkaan Sandy heeft vorige week Cuba zwaar getroffen. Het aantal slachtoffers valt gelukkig mee, maar de verwoestingen zijn enorm. Duizenden huizen zijn compleet verwoest of zwaar beschadigd. Een aantal wegen langs de kust is verdwenen in de golven.

De stad Santiago de Cuba lijkt gebombardeerd, zeggen ooggetuigen. "Het is één ruïne". De landelijke omgeving er omheen is een grote chaos van omgewaaide bomen, leidingen, verwoeste graan- en suikerrietvelden, geruïneerde bananenplantages, enz.

De communicatie met het getroffen gebied verloopt moeizaam, maar de roep om hulp is duidelijk. Verschillende predikanten van de christelijke kerken hebben aangegeven dat hulp hard nodig is. Bijzondere Noden heeft contacten met deze kerken en kan snel hulp geven aan de christenen, die het toch al zo moeilijk hebben, in dit antichristelijke land.

U kunt aan dit project bijdragen door uw gift over te maken op giro 307447 t.n.v. Bijzondere Noden te Woerden o.v.v. "Noodhulp Cuba". Wilt u de getroffen ook gedanken in uw gebeden?

Wij zeggen u bij voorbaat hartelijk dank voor uw steun.

L. van der Maas, alg. secretaris
Dep. Bijzondere Noden

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 11 NOVEMBER 2012

Aagtekerke 19.00 uur ds. J.J. Tanis; Aalst 15.00 uur ds. W.J. Karels; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. P. Mulder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Schreuder; Arnhem 16.15 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Borssele 14.00 uur (H.D.) ds. J.M.D. de Heer; Boskoop 09.30 ds. I.N. Onwe (Nigeria) en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Brakel 10.00 en 18.00 uur stud. S.W. Janse; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 18.30 uur stud. J. van Laar; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.30 uur ds. H. Paul; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur stud. H.A. van Zetten; Elspeet 11.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 15.30 uur ds. H. Hofman; Enter 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30

en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Goudswaard 15.00 uur ds. G. Pater; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Harinck; Haamstede 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Hilversum 19.00 uur ds. A. Schot; Hoedekenskerke 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Hoofddorp 10.00 en 15.30 uur ds. S. Maljaars; Hoogeveen 15.30 uur ds. C. Vogelaar; Hoogvliet 10.00 uur (H.A.) ds. G.J. van Aalst en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Houten 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Kampen 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Rijswijk; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 16.00 uur stud. P.G. Heijkamp; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 15.30 uur ds. F. Mulder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg en 18.00 uur ds. H. Hofman; Lisse 18.00 uur ds. S. Maljaars; Marknesse 9.30 en 14.30 uur stud. P.D. den Haan; Meeuwen 18.00 uur stud. H.A. van Zetten; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds.

G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.00 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid (in kerkgebouw Middelburg-Centrum) 11.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Mijdrecht 15.30 uur ds. B. Labee; Naaldwijk 19.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. Bredeweg; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Oostkapelle 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Opheusden 19.00 uur ds. L. Blok; Oud-Beijerland 9.30 ds. G. Pater; Oudemirdum 19.00 uur stud. P.D. den Haan; Oude-Tonge 14.30 uur ds. J. Schipper; Poederloij 14.30 uur stud. S.W. Janse; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur stud. J. van Laar; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. A.H. Verhoef; Rijssen-Zuid 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-Centrum 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 19.00 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A. Vermeij; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Vlaardingen 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Vlissingen 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 14.00 uur ds. J. van Rijswijk; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Driessen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Zoetermeer 10.00 uur ds. P. Mulder en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 18.30 uur ds. G. Pater; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. C. Vogelaar.

■ DINSDAG 13 NOVEMBER 2012

Berkenwoude 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Boskoop 19.30 uur ds. K. Boeder; Drachten 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Naaldwijk

19.45 uur ds. W. Silfhout; Nijkerk 19.30 uur ds. A.H. Verhoef; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. G. Pater.

■ WOENSDAG 14 NOVEMBER 2012

Aalburg 9.30 uur ds. M. Joosse en 19.30 uur ds. M. Karens en 15.00 uur ds. M. Karens; Aalst 14.30 en 19.00 uur ds. H. Hofman; Brakel 19.30 uur ds. G. Pater; Delft 14.30 en 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Dirksland 10.00 en 19.00 uur ds. J. Schipper; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Enschede 15.00 en 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Goudswaard 19.30 uur ds. C. van Krimpen; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Herkingen 14.30 uur ds. S. Maljaars en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Hilversum 14.30 en 19.45 uur ds. W. Visscher; Hoofddorp 10.00 en 15.30 uur ds. F. Mulder; Hoogvliet 15.00 en 19.45 uur ds. L. Terlouw; Leerdam 19.30 uur ds. G. Mouw; Leiderdorp 19.30 uur ds. D. de Wit; Meeuwen 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Melissant 14.30 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Middelharnis 9.30 uur en 19.00 uur ds. S. Maljaars en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Nieuwer ter Aa 14.30 en 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwe-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Oosterend (Texel) 15.00 en 19.00 uur ds. G. Heijkamp; Oostvoorne 15.00 en 19.30 uur ds. W. Silfhout; Opperdoes 19.30 uur ds. J. van Belzen; Ouddorp 14.30 en 19.00 uur ds. M. Mondria; Oude-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Puttershoek 14.30 en 19.30 uur ds. A. Vermeij; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.30 uur ds. C. Harinck; Scheveningen 14.30 en 19.30 uur ds. R. Kat-

tenberg; Sint Annaland 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Stad aan 't Haringvliet 14.30 en 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Vlaardingen 15.00 en 19.30 uur ds. M. Joosse; Woerden 19.30 uur ds. G. Bredeweg.

■ DONDERDAG 15 NOVEMBER 2012

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Kampen 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Kamperland 19.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Kootwijkerbroek 14.15 (huw. bev.) en 19.30 uur ds. G. Beens; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Zaandam 19.30 uur ds. M. Mondria.

■ VRIJDAG 16 NOVEMBER 2012

Mijdrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Nieuwerkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.J. Gunst.

■ ZATERDAG 17 NOVEMBER 2012

Tholen 15.00 uur (dovendienst) ds. C. Sonneveld.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 11 NOVEMBER 2012

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Ermelo ervan kennis genomen dat haar oud-ambtsbroeder, de heer

Willem van Bentum

is overleden in de leeftijd van 94 jaar.

Met de hem geschonken gaven mocht hij de gemeente in alle getrouwheid van dec. 1963 t/m dec. 1981 dienen in het ambt van diaken en van jan. 1982 t/m okt. 1989 in het ambt van ouderling.

De Heere heilige deze roepstem aan ons aller hart.

De kerkenraad van de Ger. Gem. te Ermelo
Ds. P. Melis, preses
A. Verschoor, scriba

... de HEERE, onze GERECHTIGHEID.
Jeremia 33 : 16b

Met gevoelens van droefheid en gemis, ook van waardering en erkentelijkheid voor wat de Heere ons in hem gegeven heeft, stellen wij U er bij deze van in kennis dat, in de Hope des Eeuwigen Levens is ontslapen onze zeer geliefde vader, schoonvader, groot- en overgrootvader

Jan Knook

sinds 14 april 2000 weduwnaar van Gijsberta Blankestijn

* Fijnaart en Heijningen, 27 juli 1916

† Gorinchem, 3 november 2012

Gorinchem: J.J. Huijgen-Knook
Lisse: G.S.G. Nieuwenhuis-Knook
R.E. Nieuwenhuis
Gorinchem: J.J. Knook
M.G. Knook-de Bruin
Klein- en achterkleinkinderen

Grote Haarsekade 3, 4205 VG Gorinchem.

Correspondentieadres:

J.J. Huijgen-Knook, Scheywijck 8, 4205 PL Gorinchem, tel : 0183-616026

De begrafenis heeft plaatsgevonden donderdag 8 november 2012 op de begraafplaats "Haarhof", te Gorinchem

RST
Zorgverleners

Kraamzorg

“Die eerste kraamdagen vergeet ik nooit meer”

Kraamzorg door medewerkers met een reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **huishoudelijke hulp en verpleging & verzorging**

F.F.F

Fashion For Family

Welkom bij Fashion For Family in Veenendaal!

- **Kinderkleding** voor jongens en meisjes vanaf maat 104
- **Damesmode** t/m maat 48 rok lengtes tot 72 cm overhemden t/m 8XL broeken t/m 60 inch
- **Herenmode**

Kom ook eens langs in onze nieuwe en gezellige familie kledingwinkel. De koffie staat klaar!
Fam. H.J. van Manen

Openingstijden Fashion For Family

ma : 13.00 - 17.30 uur
di : 10.00 - 17.30 uur
woe : 10.00 - 17.30 uur
do : 10.00 - 17.30 uur
vrij : 10.00 - 21.00 uur
za : 10.00 - 17.00 uur

Merken:

Steilmann
Manouk
Seda
Disenjo
Vila Joy
Loca
Twinkl
Warn
Martino Melano
Pascucci Denim
Blue System
Diesel
Name It
Garcia
Vin Rose
Eager Beaver

ACTIE: IN NOVEMBER 10% KORTING! (m.u.v. beenmode)

Fashion For Family • Nieuweweg 37 • Veenendaal • 0318 300182 • www.fff-kledingwinkel.nl

de **Beukelaar**
boekhandel

Laan 15 | 8071 JG Nunspeet

T. (0341) 25 05 93

E. info@boekhandelbeukelaar.nl

I. www.boekhandelbeukelaar.nl

Een boek dat je pakt...

HET IS HERFST! ONZE NAJAARS COLLECTIE IS BINNEN

BOEDER
HERENMODE

- businesskostuums
- ambtskleding
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding
- koorkleding
- verhuur jacquets

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

Wij zullen in het huis des Heeren gaan

18 overdenkingen over
de liederen Hammaäloth
door ds. A.A. Brugge (252 blz.)

Deze overdenkingen zijn geschikt
voor het gebruik in de lees-
diensten en voor persoonlijk
gebruik in huis. Met de aanschaf
van dit boek à 20,00 steunt u de
bouw van een eigen kerk voor de
jonge gemeente van Ede.

Te bestellen op www.gergemeede.nl
of via activiteitencommissie@gergemeede.nl

Deze advertentie is mogelijk gemaakt door Uitgeverij Den Hertog B.V. Houten

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Boeken met inhoud van blijvende waarde

B. Smytegelt

Des Christens heil en sieraad € 39,50

Met de hand gebonden:

H. de Frein

Een strijdende heilige € 58,-

J. du Toit

De heilige ontvangenis € 35,-

Adventpreken

P. v. d. Hagen

Feeststoffen en Avondmaal € 68,-

Totaal 60 preken

www.deoudewijn.nl

www.theologieportaal.nl

Alles nieuwe druk, niet hertaald

Te bestellen bij:

Uitgeverij De Oude Wijn

e-mail: info@deoudewijn.nl

Boven € 30,- geen portokosten

Tel. 033 286 5548

Te Koop

Gouda, Prins Mauritsstraat 6

Vrijstaande, ruime en sfeervolle
jaren '50 woning met mooie,
zonnige en kindvriendelijke tuin
rondom de woning (550 m2).

De woning heeft 7 slaapkamers, een
grote woonkamer(50m2),
een ruime moderne keuken,
een speel/werkkamer(b.g.) en
een vrijstaande geïsoleerde
schuur met zolder, is volledig
gerenoveerd en in uitstekende
staat van onderhoud. Dichtbij
kerken, Driestar, basisscholen,
winkels, centrum en station.
Vraagprijs € 695.000,- k.k.
Info: J.C. van Winkelen
06 21 244 362 of www.funda.nl

Aanbieding Nov. en Dec. € 75,-

m.u.v schoolvakanties max .2 wk .
Vol = Vol tel. 0548-512790 of kijk op
www.vakantieoordholsappel.nl

TE HUUR :

ruime compleet ingerichte chalet

direct aan het Veerse Meer,
7-persoons. Ligging dicht bij
Arnhemuiden en Middelburg.
www.chaethureninzeeland.nl
Tel: 06-41046147

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenervaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzorging

In alle rust, betrokken, zorgzaam...

Want iedere begrafenis is een persoonlijk afscheid!

www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

- DIVERSE BLOKFLUITEN
 - MUZIEKSTANDAARDS
 - ROEMEENSE PANFLUITEN
- R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
WWW.MULDERMUZIEKINSTRUMENTEN.NL

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl

TE HUUR ruime
Tweekamer Appartement,
in het centrum van **VEENENDAAL.**
Eigen keuken met vaatwasser,
gezamenlijk Douche en Toilet.
€ 500,- p/mnd All-Inn
Info: 0318-528528 of info@hupra.nl
Per 1 November beschikbaar.

Kerst Cd's
bestelmuziek.nu

ZGG-psalmzangreis naar Heidelberg

met Ds. A. A. Brugge
en organist Peter Wildeman
DV 23-24-25 mei 2013
Kijk op www.zgg.nl
en klik op heidelbergreis

Te koop of **Te huur** APPARTEMENT
Anth. Fokkerstr 104 te **Zwijndrecht**
Nabij Nebo, Salem, ASZ.
Zie funda.nl of bel 078-6120231

NIEUW: Philpot beantwoordt 105 actuele
vragen in *Afscheiding en Raadgevingen*,
352p. €22,50; 078-6933783 of bij de boek-
handel. Preken luisteren: hetbraambos.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

NIEUW

uw eigen chalet op Camping Schoolzicht

Zeeland is een uniek land in zee.
Op een prachtige locatie, slechts
enkele minuten van het strand, ligt
Camping Schoolzicht. Vanaf deze
echte familiecamping kunt u Zeeland,
en Walcheren in het bijzonder,
op uw gemak ontdekken.

Op een nieuw terrein buiten het centrum
van Camping Schoolzicht worden royale
kavels (250 m²) gereed gemaakt voor
uw eigen chalet. De chalets zijn geheel
naar eigen wens samen te stellen.
Daarmee creëert u een eigen plek met
veel rust en privacy. Uiteraard zijn alle
voorzieningen van Camping Schoolzicht
beschikbaar. Uw (klein)kinderen kunnen
deelnemen aan alle campingactiviteiten.

ook enkele
jonge
gebruikte
chalets
te koop

Royale kavels

Rust en privacy

Zondagsrust

Camping
Schoolzicht

INFORMEER NAAR
DE MOGELIJKHEDEN
(0118) 58 33 33

Brouwerijweg 5 - Aagtekerke
www.schoolzicht.nl

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Neem een WinterNummer abonnement

6 DECEMBER D.V.
DRIE-DUBBELDIK
WINTERNUMMER

3 maanden
inclusief
WinterNummer
€15,-

Losse verkoopprijs
WinterNummer € 7,95

Ga naar www.gezinsgids.nl
of bel 030 230 35 00.

Opgaven dienen voor 21 november binnen zijn.
Dit abonnement loopt automatisch af.

gezinsgids

WAARDEVOLLE GESCHENKBOEKJES

ds. B.J. van Boven
HET GEVOGELTE DES HEMELS deel 2
Onderwijs door vogels vanuit het Bijbelboek Psalmen
Aan de orde komen de duif, de mus en de zwaluw, de roerdomp en de steenuil
Geb. 112 blz.
Deel 1 is ook nog verkrijgbaar.
'Onderwijs vanuit het Bijbelboek Job'

11,90

dr. A. Comrie
MET CHRISTUS VERENIGD
Twee preken uit *De eigenschappen des geloofs* over de roeping en de rechtvaardigmaking.
Aangevuld met een beknopte biografie door ds. A. Moerkerken.
Geb. 130 blz.

11,90

ds. G. Beens
DE ZIEKENBEZOEKER
Overdenkingen rond het ziekbed
Meditatief getinte korte overdenkingen. Uitermate geschikt om aan zieken cadeau te doen, of eruit voor te lezen.
Geb. 96 blz.
9,90

9,90

ds. C. Hogchem
DE VOETWASSING
Zalig zijt gij zo gij dezelve doet
Vier preken.
Geb. 86 blz.
9,90

9,90

ds. P. Blok
BIJ DE JAKOBSBRON
Vijf preken over de Samaritanse vrouw.
Geb. 140 blz.
12,50

12,50

verkoopbaar bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

KO1271

Te huur in Opheusden:
zelfstandige woonruimte voor
1 persoon. Tel. 0488-441395

te huur **STROE** dorp
voor langere tijd fraaie woning,
kamer-keuken 2 sl.k. grote kelder,
tuin enz. inl. 0342443630

Te Koop in **VEENENDAAL**
Royale, sfeervolle Hoekwoning in
een rustige wijk in Veenendaal
met grote (woon)keuken,
5 slaapkamers, en garage.
Vraagprijs € 319.000,-
Voor meer informatie, neem
contact op met 0624409467

Wegens uitzending naar Malawi
te koop 2-kamer appartement, BG,
met tuin, uitzicht over beschermd
natuurgebied te Odijk (Beughof 13)
of ruime hoekwoning (3-kamer)
in Houten (Keermuur 10)
met ruime tuin. Zie funda.nl
Tel. 06 12071621 of 06 14559975

Dit is het eerste hoofdstuk van de
verklaring van het Johannes Evangelie
van Matthew Henry in het Ivviet

Het Woord terug naar het volk van Israël

De vraag naar Bijbels in Israël blijft onverminderd groot

Er is ook grote behoefte aan gereformeerde lectuur in het Hebreeuws, juist nu Israël overspoeld wordt met materiaal uit Pinkster- en charismatische kringen. Er zijn momenteel diverse projecten, waaronder de uitgave van de vertaling van het boekje "Leer mij uw wet" van H. van Dam.

Er kan veel gebeuren als er meer geld komt.

Helpt u mee zodat Israël meer goede uitleggers krijgt?

Rek.nr. 4618 63 723

t.n.v. Deputaatschap voor Israël
Postbus 400, 3340 AK Woerden
Tel.: 0348 489 929
E-mail: info@boardforisrael.nl

Bel of mail ons voor een actuele presentatie over het werk

• Evangelieverkondiging • Lectuurwerk • Diaconale hulpverlening